

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Zachystalové a soudkyň JUDr. Ivy Zemanové a JUDr. Renaty Hertlové ve věci žalobce: **J. H.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, t. č. VV Praha Pankrác, zast. Mgr. Janem Vargou, advokátem, se sídlem v Praze 2, Fügnerovo náměstí 1808/3, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o **zadostiučinění za nemajetkovou újmu**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 22. 5. 2015, č. j. 31 C 172/2014 - 103,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně **s e** v zamítavém výroku II. a ve výroku o nákladech řízení III. **p o t v r z u j e**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 64.200,- Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), co do zaplacení částky 2.734.200,- Kč žalobu zamítl (výrok II.) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 25.650,- Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta (výrok III.). Rozhodl tak o žalobním požadavku na zaplacení nemajetkové újmy ve výši 3.000.000,- Kč způsobené mu v důsledku zahájení a pokračování trestního stíhání pro

podezření ze spáchání trestních činů xxx, xxx a xxx, a to usnesením Policie ČR ze dne 29. 3. 2012, pro něž byla posléze podána obžaloba, avšak rozsudkem ze dne 7. 11. 2012 ve spojení s usnesením odvolacího soudu ze dne 6. 2. 2013 byl podle § 226 písm. a) tr. ř. obžaloby zproštěn; během trestního stíhání na něm byla vykonána vazba ve dnech 28. 3. až 7. 11. 2012, tím byla poškozena jeho dobrá pověst a dobré jméno, došlo k zásahu do jeho osobnostní integrity, byl narušen jeho soukromý život i život jeho rodiny, došlo k dehonestujícímu zásahu do jeho xxx sféry, u veřejného zasedání bylo přítomno 29 žáků střední školy, čímž došlo k rozšíření osob, které se dozvěděly o xxx preferencích žalobce, trestné činy, z nichž byl obviněn, jsou veřejností vnímány negativně, o zadržení v místě jeho bydliště všichni věděli, resp. viděli, médií navíc proběhla informace o tom, že xxx byl obviněn ze xxx, v průběhu trestního stíhání byl nucen bavit se o své xxx, poté si obtížně shání práci a xxx, když se v xxx komunitě rozšířila informace o tom, čeho se měl dopustit. V průběhu vazby se mu nepodařilo utajit, z čeho je obžalován, informace se mezi dalšími vězni rozšířila poté, co žalobci byla doručena obžaloba, ve vazbě byl následně vystavován posměškům a šikaně, muselo dojít ke čtyřem přemístěním na jiné cely. Za nezákonnou vazbu požadoval zadostiučinění ve výši 2.000.000,- Kč a za samotné nezákonné trestní stíhání 1.000.000,- Kč. Žalovaná své zamítavé stanovisko odůvodňovala tím, že v rámci předžalobního, resp. předběžného uplatnění nároku žalobci poskytla odškodnění ve výši 201.600,- Kč, jakožto částky 900,- Kč za den výkonu vazby s tím, že za samotné trestní stíhání dle jejího názoru postačuje jí poskytnutá omluva a konstatování porušení práva, jak učinila ve stanovisku ze dne 6. 3. 2014. Z důvodu částečného zpětvzetí žaloby co do částky 201.600,- Kč soud I. stupně řízení v tomto rozsahu zastavil, předmětem řízení zůstala částka 2.798.400,- Kč.

Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že proti žalobci bylo vedeno trestní stíhání pro trestný čin xxx, xxx a xxx ve dvou skutcích, jichž se měl dopustit ve druhé polovině srpna 2011 a 27. 3. 2012, prvního vůči J. Š., druhého vůči J. Š., byl ohrožen sazbou odnětí svobody na dva až deset let, trestní stíhání trvalo od 29. 3. 2012 do 6. 2. 2013 a v jeho rámci byl omezen na osobní svobodě 224 dnů od 28. 3. do 7. 11. 2012. Pro tytéž trestné činy mu byla doručena obžaloba 12. 9. 2012, ve vazbě se rozkřiklo, že je xxx a za jaké jednání je stíhán, byl šikanován, čelil posměškům a ústrkům ze strany spoluvězňů, jednou byl fyzicky napaden, opakovaně musel být překládán na jiné cely. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 7. 11. 2012, č. j. 3T 126/2012 - 336 byl žalobce obžaloby zproštěn podle § 226 písm. a) tr. ř., neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro něž je obžalovaný stíhán. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2013, č. j. 8 To 29/2013 - 365 bylo zamítnuto odvolání státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 a žalobce byl policií zadržen v místě svého svého bydliště na ubytovně za přítomnosti řady obyvatel, v témže domě žila i jeho matka V. J. se svým přítelem, ti se z místa odstěhovali, jelikož na ně ostatní obyvatelé ubytovny pohlíželi skrz prsty, žalobce se odstěhoval po propuštění z vazby. Orgánům činným v trestním řízení i znalcům byl nucen žalobce líčit své xxx preference a při veřejném zasedání odvolacího soudu bylo přítomno 26 studentů gymnázia, žalobce od té doby žil ve společné domácnosti se svou matkou a nevedl společenský život. Do předmětného trestního stíhání žalobce nebyl stíhán vazebně ani nebyl ve výkonu trestu, v roce 2012 byl odsouzen pro trestný čin zpronevěry, v roce 2013 pro trestný čin podvodu a v roce 2014 pro pokračující zločin podvodu, za který mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody.

Na základě těchto zjištění a po citaci ust. §§ 1, 2, 5 písm. a), 7, 8 odst. 1, 26, 31a zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu (dále jen zákona) soud I. stupně dospěl k závěru o částečné důvodnosti žaloby. Odpovědnostní titul (nezákonné rozhodnutí) je dán, neboť žalobce byl nezákonně trestně (a vazebně) stíhán pro jednání, v němž orgány činné

v trestním řízení spatřovaly trestné činy. Při posouzení nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené nezákonnou vazbou se zaměřil na posouzení rozhodných kritérií, a to povahu trestní věci, celkovou délku vazby a následky v osobnostní sféře žalobce. Ve světle ustálené judikatury vycházel z odškodnění v rozmezí 500,- Kč až 1.500,- Kč za jeden den trvání vazby. Dospěl k závěru, že přiměřenému zadostiučinění za vazební stíhání v období od 28. 3. do 11. 9. 2012 odpovídá částka 900,- Kč za den, kterou již žalovaná žalobci poskytla, přihlédl zejména k tomu, že dosud žalobce nebyl vazebně stíhán, ani ve výkonu trestu odnětí svobody a že za dobu od 12. 9. do 7. 11. 2012 mu náleží přiměřené zadostiučinění ve výši 1.500,- Kč denně, a to s přihlédnutím k šikaně, ústrkům a posměškům, jimž byl žalobce vystaven ve vazební věznici poté, kdy mu byla doručena obžaloba. Na tomto nároku žalobci přiznal dalších 34.200,-Kč. Při posouzení nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním soud I. stupně po vyhodnocení okolností trestního stíhání neshledal dostačující formou samotné konstatování porušení práva žalobce a žalobci přiznal zadostiučinění ve výši 30.000,-Kč. Vzal v úvahu povahu trestní věci, kdy žalobce byl ohrožen vysokým trestem odnětí svobody a bylo mu kladeno za vinu jednání, které je veřejností považováno za xxx, a zásah do soukromého života žalobce, který v rámci trestního stíhání musel odkrýt svoji xxx a podrobit se různým vyšetřením včetně xxx, a kdy se od něho odvrátili jeho přátelé. O poškození dobré pověsti žalobce neuvažoval s ohledem na jeho trestní minulost. Ve zbytku žalobu jako nedůvodnou zamítl. O nákladech řízení rozhodl podle ust. § 142 odst. 3 o. s. ř.

Proti tomuto rozsudku žalobce podal v zákonné lhůtě odvolání směřující do zamítavého výroku o věci samé z důvodu nesprávného právního posouzení. Pokud jde o nezákonnou vazbu, nejenže mu mělo být přiznáno denní odškodnění v horní hranici stanoveného orientačního rozmezí za celé období nezákonné vazby, toto rozmezí mělo být navíc i překročeno tak, aby mu byla vyplacena částka ve výši 2.000.000,- Kč. Zdůraznil, že byl vazebně stíhán za trestný čin xxx povahy. Zcela bezdůvodně byl zbaven osobní svobody po dobu 224 dnů, a bylo tak zcela poškozeno nejen jeho právo na osobní svobodu a lidskou důstojnost, navíc vazba výrazně zasáhla do jeho rodinného života, jelikož jeho matka celou situaci snášela velmi těžko. Navrhl, aby změnou napadeného rozsudku bylo žalobě v celém rozsahu vyhověno.

Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku ve výrocích odvoláním dotčených jako věcně správného.

Z podnětu a v mezích podaného odvolání odvolací soud přezkoumal v systému neúplné apelace napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vyhlášení, a to v nepřítomnosti omluvivší se žalované (ust. §§ 212, 212a odst. 1, 5 a 101 odst. 3 o. s. ř.), a odvolání neshledal důvodným.

Soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil postačující a správná skutková zjištění, která zákonem stanoveným způsobem hodnotil a věc zásadně správně posoudil i po stránce právní. Ohledně nároku na zaplacení zadostiučinění za nemajetkovou újmu za výkon nezákonné vazby v rozsahu 224 dní se odvolací soud ztotožňuje s rozhodnutím soudu I. stupně, který dle ustálené soudní judikatury vyšel ze sazby 500,- Kč až 1.500,- Kč denně, v níž promítl všechny rozhodné a prokázané skutečnosti (tj. povaha trestní věci, délka omezení osobní svobody a následky v osobnostní sféře žalobce). Soud I. stupně správně odlišil dobu výkonu vazby od 28. 3. do 11. 9. 2012, za kterou přiznal částku 900,- Kč denně a

za dobu od 12. 9. do 7. 11. 2012, za kterou přiznal částku 1.500,- Kč denně (s ohledem na životní podmínky žalobce ve vazební věznici, na něž bylo vězeňskou službou reagováno přearazováním žalobce do jiných cel). Žalobcův požadavek na zaplacení 2.000.000,-Kč (t. j. cca 8.930,-Kč za den výkonu vazby) je zcela mimo rámeček rozumné úvahy. S přihlédnutím k tomu, že žalovaná mimosoudně žalobci plnila částkou 201.600,- Kč a žalobci na tomto nároku náleží částka 235.800,- Kč, uložil soud I. stupně žalované správně povinnost zaplatit mu částku 34.200,- Kč.

Ohledně náhrady nemajetkové újmy za nezákoně trestní stíhání se odvolací s odůvodněním napadeného rozsudku neztotožňuje. Hlediska rozhodná pro přiznání nároku na nemajetkovou újmu za nezákoně trestní stíhání byla zohledněna již v rámci nároku na nemajetkovou újmu za nezákoně trestní stíhání. Při uplatňování nároku na přiměřené zadostiučinění za trestní stíhání, které skončilo zproštěním obžaloby, a za omezení osobní svobody, ke kterému v rámci daného trestního stíhání došlo (vazbou), je třeba následky (jednotlivé újmy) rozlišovat. Je třeba pečlivě odlišit jednotlivé újmy a jejich příčiny, aby nedocházelo k duplicitnímu odškodňování téhož (srov. rozsudek NS ČR ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011). V posuzovaném případě žalobce utrpěl nemajetkovou újmu vzešlou jednak z nezákoně trestního stíhání, jednak z nezákoně trestní vazby (příčiny), jejichž následkem byla újma spočívající v morálním poškození osobnosti žalobce. Žalobcem tvrzené újmy vycházejí z téhož skutkového základu, všechna rozhodná kritéria byla vzata v úvahu při odškodnění nezákoně trestní vazby. Nadto je při stanovení formy a výše zadostiučinění za nezákoně trestní stíhání třeba přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo, zejména okolnostem vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, jemu předcházejícím, trestní stíhání provázejícím, vedoucím k závěru o podílu poškozeného na tom, že proti němu bylo trestní stíhání zahájeno a vedeno. V této souvislosti se soud I. stupně danými okolnostmi správně zabýval a správně vyhodnotil, že trestní stíhání bylo odůvodněno vysvětleními, která podali údajně poškození bratři Š., že věrohodnost obou svědků - poškozených byla znalecky zkoumána a potvrzena a že soudní znalec u žalobce konstatoval xxx a xxx, že podle znaleckého posudku se na místě činu vyskytovala látka „xxx“, známá coby xxx užívaná xxx muži. Správně také uzavřel, že důvody pro zahájení trestního stíhání žalobce byly dány a byly důvody i pro podání obžaloby. Ke zproštění obžaloby žalobce pak došlo z důvodu, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který byl stíhán. I s přihlédnutím k tomuto hledisku odvolací soud dospěl k závěru, že v posuzovaném případě nebylo namístež přiznat žalobci zadostiučinění za nemajetkovou újmu v peněžité formě nad rámeček konstatování porušení práva za nezákoně trestní stíhání.

Protože však vyhovující výrok o věci samé nebyl odvoláním napaden, odvolací soud napadený rozsudek v zamítavém výroku o věci samé a v akcesorickém výroku o nákladech řízení podle ust. § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. §§ 224 odst. 1 a 142 odst. 1 o. s. ř. s přihlédnutím k tomu, že úspěšně žalované v tomto stádiu řízení náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení jen za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř.

V Praze dne 25. srpna 2015

JUDr. Naděžda Zachystalová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Irena Pištěková